

Kirjallinen kysymys nuorten miesten syrjäytymisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa arviolta 50 000 nuorta miestä on vailla työtä tai opiskelupaikkaa. Merkittävä joukko nuoria jää myös virallisten tilastojen ulkopuolelle sosiaalisen vetäytymisen, yksinäisyyden ja mielenterveysongelmien vuoksi. Asiantuntijoiden mukaan erityisesti nuorilla miehillä on kohonnut riski pitkittyneeseen syrjäytymiseen, mikä näkyy muun muassa koulutuksen keskeytymisenä, heikkona kiinnittymisenä työelämään sekä vaikeuksina hakea tai saada apua ajoissa.

Erityisen huolestuttavaa on niiden nuorten tilanne, jotka eivät ole minkään palvelun piirissä ja joiden ongelmat jäävät helposti näkymättömiksi. Syrjäytyminen aiheuttaa merkittävää inhimillistä kärsimystä sekä huomattavia kustannuksia yhteiskunnalle. Siksi syrjäytymisen ehkäisyyn panostaminen on myös taloudellisesti perusteltua. Tutkimusten mukaan yhden syrjäytyneen nuoren aiheuttamat kustannukset voivat elinkaaren aikana nousta sadoista tuhansista euroista yli miljoonaan euroon.

Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan poikiin ja miehiin kohdistuviin tasa-arvo-ongelmiin kiinnitetään entistä enemmän huomiota erityisesti nuorten miesten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Hallituksen käytännön teot ovat kuitenkin lähinnä syventäneet ongelmia. Asiantuntijat ovat tuoneet esiin huolensa siitä, että sosiaaliturvaan kohdistuneet leikkaukset ovat entisestään heikentäneet monien nuorten asemaa. Samalla koulutuksen, työllistymisen ja sosiaalisen osallisuuden haasteet kasautuvat erityisesti niille nuorille, joilla on oppimisvaikeuksia, neuropsykiatrisia haasteita, mielenterveyden ongelmia tai kokemuksia kiusaamisesta ja ulkopuolisuudesta.

Varhainen tuki, koulutukseen kiinnittyminen, mielenterveyspalvelujen saatavuus sekä matalan kynnyksen kohtaamispaikat voivat merkittävästi vähentää syrjäytymisriskiä ja vahvistaa nuorten osallisuutta yhteiskunnassa. Valitettavasti nuoret ovat joutuneet kantamaan kohtuuttoman suuren osan paitsi sosiaaliturvaan, myös palveluihin kohdistetuista leikkauksista. Esimerkiksi nuorisotyöhön, järjestörahoitukseen ja ammatilliseen koulutukseen tehdyt leikkaukset uhkaavat lisätä ja syventää nuorten syrjäytymistä. Samalla heikko yleinen työllisyyskehitys on nostanut nuorisotyöttömyyden kestävämmän korkealle tasolle.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus arvioinut nuorten toimeentuloon ja palveluihin tehtyjen leikkausten vaikutuksia nuorten syrjäytymisriskiin ja mihin konkreettisiin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä nuorten miesten syrjäytymisen vähentämiseksi?

Helsingissä 2.6.2026

Timo Furuholm [Vasemmistoliitto]